

دین گراترین و دین گریزترین کشورها

سراسر جهان | نیمه سده

(۶۸ درصد) به هیچ جماعت دینی تعلق ندارند و این رقم در غرب فقط ۱۵ درصد است. لیکن این گمان که رژیم کمونیستی آلمان شرقی دین را از شرق به شدت ممنوع کرده است، به اثبات نرسید. ۳۳ درصد از کسانی که در این منطقه مورد پرسش قرار گرفتند اظهار داشتند که بسیار زیاد یا دستکم گاه و بیگاه درباره مضامین مذهبی به تفصیل می‌نویسند. ۲۸ درصد دارای علاقه‌ای بینابین به مسائل مذهبی هستند.

همزمان نباید دینداری را با عضویت افراد در کلیساها اشتباه گرفت. پژوهشگران می‌نویسند که از هر شش عضو کلیسا می‌توان یک نفر را در زندگی روزمره، فردی غیرمذهبی به شمار آورد. ۲۲ درصد از آلمانی‌ها در پاسخ به این پرسش‌ها این را نیز اقرار کردند که در ایمان شخصی خود از سنت‌های مذهبی گوناگونی الهام گرفته‌اند. مرزهای این شکل از ایمان شخصی در حال تغییر و تحول است. فقط تعداد اندکی از مورد پرسش فرارگرفتگان در زندگی روزمره خود نیز به ترکیب "وصفیه پنهان" می‌تواند نام "دینداری" می‌پردازند.

این طرح مطالعاتی با نگاهی به نسل‌ها نیز برخی کشف‌ها را برود می‌سازد. به این ترتیب نمی‌توان از جوانانی از خانای خیر سخن گفته. هرچند ایمان و دین برای نسل ۱۸ تا ۲۹ ساله‌ها نسبت به مسن‌ترها دارای اهمیت کمتر است، اما از هر سه نفر فقط یکی مذهبی به شمار نمی‌رود. بالغ بر نیمی از آنان را باید مذهبی طبقیندی کرد. ۱۴ درصد از آنان حتی به‌وسیله خاصی ایمان‌دار به‌شمار می‌روند. تقریباً از هر دو نفر یکی (۳۲ درصد) به طور مرتب یا دستکم چندین بار در سال به مراسم عبادی می‌رود. در موافقت با اصول ایمانی مسیحی، نسل جوان حتی به صدر ارزش‌ها می‌رسد. ۴۹ درصد از ۱۸ تا ۲۹ ساله‌ها به خدا و زندگی بعد از مرگ ایمان دارند. این رقم بیشتر از تعداد افرادی با همین ویژگی در دیگر گروه‌های سنی است.

بنابراین گسستن سنت‌های مسیحی را همان اندازه که می‌توان مشاهده کرد که رساناسی در مسیحیت راه، حتی اگر برکت‌های که از ایمان کاتولیک‌های جهان در سال ۲۰۰۵ در کلی صورت گرفت، خواسته‌شده این نکته را تلقین کند. تصویر سالمندان متدین هم که خود را تا آخر عمر وقف دین و کلیسا کرده‌اند، فقط به شکل مشروط صحیح است. فقط ۱۸ درصد از بالغ بر ۶۰ سالگان دستکم یکبار در هفته به مراسم عبادی می‌روند و فقط یک تن از میان پنج نفر از آنان خود را فردی مذهبی تلقی می‌کند. همزمان در سنین بالا تردید نسبت به پاسخ‌های مذهبی شایع است. بیشتر از یک نفر از میان سه نفر (۳۲ درصد) اعتقاد دارند که زندگی پس از مرگ وجود ندارد. چنین نیست که افراد به شدت مذهبی فقط در حوزه مسائل معنایی دچار مشکل باشند. بنا به این طرح مطالعاتی، در وجود آنان ظرفیت بالایی نیز برای مشارکت‌های اجتماعی وجود دارد. تقریباً از هر دو فرد بسیار مذهبی، تقریباً یکی (۴۳ درصد) خود را وقف تعهدی داوطلبانه و رایگان می‌کند. در میان آلمانی‌های غیرمذهبی رقم این تعهدپذیری آشکارا کمتر است. فقط ۱۹ درصد از آنان به کاری افتخاری می‌پردازند.

دی ولت - دسامبر ۲۰۰۷

آلمانی‌ها مذهبی‌تر از آن چیزی هستند که تا به امروز فرض می‌شد. این از نظر ۳۰ درصد از مردم آلمان که بالای ۱۸ سال دارند دارای اهمیت است. تقریباً از هر پنج آلمانی یک نفر حتی به شدت مذهبی به‌شمار می‌رود. چنین فردی به طور مرتب به مراسم عبادی می‌رود. اغلب مسئولان کلیسا است و ضمن مسئولی داشتنش را امور دینی تشکیل می‌دهند. این نتایج از راه مطالعه‌ای بین‌المللی و همه‌جانبه از سوی مؤسسه برتلزمن حاصل آمده است که در اختیار نسخه اینترنتی روزنامه ولت قرار دارد.

افراد به شدت مذهبی را بویژه می‌توان در میان کاتولیک‌ها یافت. تعداد این افراد با ۲۲ درصد تقریباً دو برابر همین افراد در کلیسای انجیلی است. سهم هر یک از گروه‌های مسیحی رومی، کاتولیک و مسیحیان انجیلی در آلمان ۳۰ درصد است. سومین دین قدرتمند در این کشور اسلام است. حدود چهار درصد از مردم از ایمانداران این دین هستند. سهم جمعیت یهودی ۰/۲ درصد است.

پرسش مشهور گرتش در "فاوست" اثر گوته چنین است: "ظنرت درباره دین چیست؟" پاسخ این پرسش در آلمان هر روز نسبت به گذشته متفاوت‌تر می‌شود. تا به امروز حدود ۲۹ درصد از آلمانی‌ها به هیچ جماعت دینی تعلق نداشته‌اند. این رقم در قلمروی بین‌المللی رقم بالایی است. در سراسر جهان میانگین سهم افراد غیرمذهبی در یک کشور ۱۶/۵ درصد است.

پژوهشگران به سفارش از سوی مؤسسه برتلزمن برای برنامه "گمایشگر دین در ۲۰۰۸" از حدود ۲۱۰۰۰ نفر در ۲۱ کشور سؤال‌هایی فرستیدند. عملکردها و تصورات دینی شان پرسیدند. مورد پرسش فرارگرفتگان باید به بالغ بر ۱۰۰ پرسش پاسخ می‌دادند. آنچه مورد تحقیق قرار گرفت نه فقط اطلاعاتی رقمی درباره تعداد مراجعه به کلیسا، بلکه تصویری شخصی مانند تصویر فرد از خدا نیز بود. برای نمونه اینکه آیا فرد مورد پرسش قرار گرفته اعتقاد دارد که خدا در زندگی‌اش به طور مستقیم مداخله دارد یا نه.

پژوهشگران بالاترین سهم از افراد مذهبی را به کشورهای هند و نیجریه (۹۶ درصد) اختصاص دادند. همزمان می‌توان مذهبی‌ترین کشور جهان را نیجریه محسوب کرد. در این کشور ۹۲ درصد از مردم حتی به شدت مذهبی هستند. در حالی که این رقم در هند فقط ۳۸ درصد است. نکته خاص در این مورد این است که دینداری عمیق در نیجریه هم در بخش اسلامی و هم در حوزه مسیحی نشین این کشور دیده می‌شود.

ضعیف‌ترین ایمان مذهبی به کشور روسیه تعلق دارد. دهه‌ها کمونیسم آزاری در این کشور برجای گذاشته است. فقط از هر دو روس یک نفر دارای تفکرات مذهبی است و فقط هفت درصد به شدت مذهبی هستند. شکافی نیز میان ایالات متحده آمریکا و اغلب کشورهای اروپایی مشاهده می‌شود. در ایالات متحده که در آن گروه‌های مذهبی نیز نفوذ شدیدی پرعرصه سیاسی اعمال می‌کنند، ۸۹ درصد از مردم مذهبی و ۶۲ درصد حتی به شدت مذهبی هستند. در هیچ کشور غربی این ارزش‌ها بالاتر نیستند. درباره آلمان روشن شده است که بر امر ایمان خط می‌جراکننده میان غرب و شرق چندان به وضوح به چشم نمی‌آید. هرچند اکثریت قاطع ساکنان شرق آلمان

